

KARTA PRZEDMIOTU – I ROK

Rok akademicki 2025/2026

Kod przedmiotu	0915.7.FIZJ4.B27.B	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Bioetyka
	angielskim	Bioethics

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Fizjoterapia
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite magisterskie
1.4. Profil studiów*	praktyczny
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	prof. UJK dr hab. Ilona Żeber-Dzikowska
1.6. Kontakt	ilona.zeber-dzikowska@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	wiedza biologiczna z zakresu szkoły średniej, zdobyte wiadomości i umiejętności z zakresu realizacji poszczególnych przedmiotów podczas kształcenia na studiach

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	wykłady	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Słowne - wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja; obserwacyjne – obserwacja zastępczych środków dydaktycznych - prezentacja multimedialna	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	1. Mephram B. , Bioetyka, Warszawa, 2008 2. Szewczyk K. , Bioetyka. Pacjent w systemie opieki zdrowotnej. Warszawa, 2009 3. Biesaga T. , Elementy etyki lekarskiej, Kraków 2006
	uzupełniająca	1. Alichniewicz A., Szczęśna A. , Dylematy bioetyki. Zakład Etyki i Filozofii Medycyny Akademii Medycznej w Łodzi, Łódź 2001. 2. Chyrowicz B. , Bioetyka i ryzyko. Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2000.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady:

- C1.** Rozwijanie i kształtowanie świadomości osób uczestniczących w systemie edukacyjnym o ciężącej na nich odpowiedzialności w kwestii społecznej i kulturowej, środowiskowej, ochroniarskiej.
- C2.** Wytworzenie i utrwalenie skali indywidualnej i społecznej świadomości edukacyjnej – bioetycznej w dobie przemian globalizacyjnych.
- C3.** Pogłębienie umiejętności strukturalizowania, porządkowania i organizacyjnego kształtowania systemu edukacji, stanowiącego koherentną całość bytową, rzeczową, realną i faktyczną bazę w zakresie bioetycznym.
- C4.** Poszerzenie umiejętności i kompetencji rozumienia i stosowania norm bioetycznych w pracy zawodowej.

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady:

- Bioetyka i filozofia człowieka (zapoznanie z pojęciem - bioetyka, jej historią i sposobami ujmowania powyższego zagadnienia; omówienie moralności w nauce).
- Od biologii do etyki (przeanalizowanie następujących zagadnień; współczesna bioetyka - eksperymenty; moralne konsekwencje rewolucji terapeutycznej; moralno – prawne aspekty błędów medycznych. Szczepienia a biznes farmaceutyczny;
- Dawcy, biorcy; reanimacja medyczna a świadoma zgoda; transplantologia – przeszczepy; badania nad lekami; koncerny farmaceutyczne;
- Reprodukcja – diagnostyka prenatalna, ciąża, klonowanie; sztuczne zapłodnienie, zapłodnienie in vitro; nanotechnologia;
- Człowiek i genetyka -podstawowe zagadnienia związane z genetyką , praktyczne zastosowanie metod inżynierii genetycznej. Moralna ocena działań w zakresie inżynierii genetycznej.

6. Inżynieria genetyczna; źródła norm etycznych w odniesieniu do zwierząt; hodowla zwierząt , produkcja mięsa, tezy etyki, opieka, eutanazja zwierząt; problemy etyczne związane z hodowlą: komórek i tkanek in vitro /w tym komórek macierzystych/, zwierzętami transgenicznymi, roślinami transgenicznymi, badania nad ludzkim genomem, geotechnologia, bankami spermy, magazynowanie zarodków; etyka ochrony gatunków, przyrody; środowiska i właściwości intelektualnych).
7. Pozyskiwanie i wykorzystanie ludzkich komórek macierzystych w terapii. Etyka badań naukowych w medycynie. Badania kliniczne. Zgoda pacjenta. Przymus w medycynie. Relacja lekarz , fizjoterapeuta a pacjent. Tajemnica lekarska i fizjoterapeuty.
8. Moralna problematyka końca ludzkiego życia. Eutanazja człowieka. Śmierć na życzenie.
9. Między uporczywą terapią a eutanazją.
10. Etyczne zasady medycyny paliatywnej.
11. Hospicjum.
12. Etyczne problemy prokreacji – zapobieganie ciąży, aborcja, sterylizacja, sztuczna inseminacja,
13. Etyka a epidemiologia (nowotwory i ich rejestry; etyka a AIDS).
14. Postawa głównych religii świata wobec bioetyki (różne religie wobec bioetyki).
15. Bioetyka a środowisko przyrodnicze.
16. Różne wymiary etyki (etyczne wymiary edukacji ekologicznej; młodzież wobec wartości ochrony środowiska; wzory zachowań i typy różnorodnych działań środowiskowych, ochroniarskich; żywność genetycznie modyfikowana ilustracją ryzykownych działań człowieka cywilizacji technicznej; wychowanie ekologiczne w perspektywie personalistycznej; człowiek i prawda w aspekcie nauk przyrodniczych; zagadnienie światopoglądu w edukacji ekologicznej; styl życia młodzieży, jego determinanty - pojęcie stylu życia i zachowań zdrowotnych, czynniki determinujące styl życia). Nasilające się choroby cywilizacyjne, społeczne konsekwencją globalizacji.
17. Kompetencje rozumienia i stosowania norm bioetycznych w pracy zawodowej. Dekalog fizjoterapeuty.
18. Bioetyka w procesie globalizacji.
19. Bioetyczny wymiar ochrony środowiska w obszarze lokalnym i globalnym.
20. Etyczne normy - zasady wykorzystywania cudzych utworów: prawo autorskie i dobre obyczaje.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Symbol kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY zna i rozumie:		
W01	zasady etyczne współczesnego marketingu medycznego;	FIZJ_B.W18. FIZJ_OW13
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI potrafi:		
U01	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów;	FIZJ_B.U8. FIZJ_OU14
U02	udzielać pacjentowi informacji o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub fizjoterapeutycznych i uzyskiwać jego świadomą zgodę na te działania;	FIZJ_B.U11.
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH jest gotów do:		
K01	-	

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne - prezentacje		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01										x			x			x			x		
U01										x			x			x			x		
U02										x			x			x			x		

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Uzyskanie od 61% do 68% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	3,5	Uzyskanie od 69% do 76% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	4	Uzyskanie od 77% do 84% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	4,5	Uzyskanie od 85% do 92% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	5	Uzyskanie od 93% do 100% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
<i>LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/</i>	20	20
<i>Udział w wykładach</i>	20	20
<i>SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/</i>	5	5
<i>Przygotowanie do wykładu</i>	2	2
<i>Opracowanie prezentacji</i>	3	3
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	25	25
PUNKTY ECTS za przedmiot	1	1

**niepotrzebne usunąć*

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....